

॥ ४० ॥ ४१ ॥ गोकर्णामुकुटंजहारेत्यन्वयः अर्जुनस्य मुकुटहरणमपि महत्कर्म तिसूचयन्मुकुटं विशिष्टं गविवक्षुषिकर्णो यस्य सा गोकर्णाचक्षुः श्रवाः सर्पिणी अर्जुनेन खण्डवे निहता सती इह निमित्तभूता तस्य मुकुटमेव जहार तत्तवती ननु शिरः कथं हता याहनननिमित्तत्वमत आह सुमुखीकृतेन इषुणा गोपुत्रसंप्रेषिता संधिरविवक्षितत्वान्न भवति शोभनपुत्रजीवनकरं मुखं यस्य सा सुमुखी सा हि पुत्रं निगीर्य दस्य मानात् खण्डवा दुस्तंती शिरोदेशे अर्जुनेन च्छिन्ना सती स्वयं मृता पुत्रं चरक्षितवतीत्यादि पर्वण्युपाख्यायते कृतेन स्वयं निमित्तं न पुत्रेण चातेन इषुणा इषुभावं गतेन आत्मा वै पुत्रनामासीति श्रुतेरिष्वाकारपुत्ररूपेण संपन्ना सती गोमतीराद्रिममनोऽर्कस्य पुत्रेण कर्णेन प्रेषिता इषुणे तीर्थं भावे तृतीया गोपुत्रेति मतुब्धोपआर्षः किं कृत्वामुकुटंजहारेत्यत आह सुव्यक्तगोऽसुप्रभं गोगतकंदह्वा सुव्यक्ताः अतिशयेनाविर्भूताः गावोरदमय स्तेज इति यावत् सुव्यक्तैर्गोभिरसुभिश्च प्रकर्षेण भासमानं निरतिशयते जो बलमर्जुनं गोगतकं गोशब्देन हयद्रमीनां प्रदेशोलक्ष्यते तत्र गतं विद्यमानं कंशिरो यस्य तं अर्जुनस्य यीवादेशं कर्णेन लक्ष्यं कृतं विज्ञाय भ्र

महीवियतृधौः सलिलं च वायुना प्रसस्य मुभ्रं विनिघूर्णितं यथा ॥ अतीव शब्दो भुवनेषु वै तदा जनाध्यवस्यन्व्यथिताश्च स्वलुः ॥ ४० ॥ विनाकिरीटं शुशुभे स पा र्थः श्यामो युवानील इवोच्चशृंगः ॥ ततः समुद्धृत्य सितेन वाससा स्वमूर्धं जानव्यथितस्तदार्जुनः ॥ विभासितः सूर्यमरीचिना दृढं शिरो गतेनोदयपर्वतो यथा ॥ ४१ ॥ गोकर्णसुमुखीकृतेन इषुणा गोपुत्रसंप्रेषिता गोशब्दाल्मजभूषणं सुविहितं सुव्यक्तगोऽसुप्रभं ॥ दृष्ट्वा गोगतकं जहार मुकुटं गोशब्दगोपूरिवै गोकर्णासनमर्दनं श्रनययावप्राप्य मृत्योर्वशं ॥ ४२ ॥ ससायकः कर्णभुजप्रसृष्टो हुताशनार्कप्रतिमो महार्हः ॥ महोरगः कृतवैरोर्जुनेन किरीटमाहत्य ततो व्यतीयात् ॥ ४३ ॥ तं चापि दध्वातपनीयचित्रं किरीटमाकृष्य तदार्जुनस्य ॥ इयेष गंतुं पुनरेव तूणं दृष्ट्वा कर्णेन ततो ब्रवीत् ॥ ४४ ॥

गवतास्वभारेण अव्येषु जानुभ्यामवनीगमितेषुरग्निमभिः समसूत्रदेशे अर्जुनस्य शिरो दृष्ट्वा पिवेगातिशयात्स्वयं नीची भवितुमशक्ता सती तद्देशस्थं मुकुटं जहारेत्यर्थः गोशब्दाल्मजभूषणं सुविहितमिति गौः पृथिवीतया शब्दयेते गोशब्दादितिः इयं वा अदिति रिति पृथिव्या आदितेर्निर्देशात् तस्या आत्मजस्यैद्रस्य भूषणं सुविहितं वेधसेति शेषः तथा च त्रैलोक्यं पुरंदरार्थं तपसा प्रयत्नतः स्वयंकृतं यद्विधनास्वयं भवेति कीदृशं मुकुटं वै निश्चितं प्रसिद्धं वा गोशब्दगोपूरि गोभिः रश्मिभिः शब्दयेते रश्मिमानि तिकथ्यत इति सूयः तस्यैव भुवनगर्भव्यापिनो गावः किरणास्ते भुवनं पूरयितुं शीलमस्य तत्तथा सूर्यसमप्रभमित्यर्थः ननु चेत्तनाधिष्ठितो बाणः पुनरेत्यार्जुनं कुतो न हतवानित्यत आह गोकर्णासनमर्दनं श्रनययावप्राप्य मृत्योर्वशमिति गोकर्णसंपुनरर्जुनं हंतुं इच्छंतं असनेन बाणक्षेपेण मर्दयति यः स तथा भूतोऽर्जुनश्च तमेव सर्पमनवाप्य मृत्योर्वशं नययौ सर्पस्य पुनरागमनं वधश्चात्रैव कीर्त्यते गौर्नादित्येव लीवर्देऽर्जुनेदं विभेदयोः स्त्रीतुस्याद्विशिभारत्यां भूमौ च सुरभावपि वृत्तियोः स्वर्गवज्रांबुरादिमदृग्बाणलोमस्वितिकोशः ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥